

Sosyal Güvenlik Sistemi EYT yükünü kaldırmaz!

▲ Prof. Cevdet Yılmaz "Gelişmiş ülkeler için bile problem olan erken emeklilik yükünü Sosyal Güvenlik Sistemimiz taşıyamaz." dedi. SAYFA 2 ANALİZ

Lig

Med
J Grubu
temsilci

DİRİLİŞ POSTASI

28 Kasım 2019 Perşembe / 1 Rebiülahir 1441

www.dirilispostasi.com

Sosyal Güvenlik Sistemi EYT yükünü kaldırmaz!

▲ Prof. Cevdet Yılmaz "Gelişmiş ülkeler için bile problem olan erken emeklilik yükünü Sosyal Güvenlik Sistemimiz taşıyamaz." dedi. SAYFA 2 ANALİZ

Başakşehir, Avrupa Ligi'nde tur için sahada

▲ Medipol Başakşehir, UEFA Avrupa Ligi J Grubu beşinci hafta maçında bugün İtalya temsilcisi Roma'yı konuk edecek. SAYFA 15 SPOR

DİRİLİŞ POSTASI

28 Kasım 2019 Perşembe / 1 Rebiülahir 1441

www.dirilispostasi.com

50 kuruş

Terör örgütü PKK 'ölümcül' sınırda!

▲ Türk Silahlı Kuvvetleri, ABD ve NATO...

Türkiye'den NATO'ya "YPG" ultimatomu

▲ Suriye'de bölücü terör örgütü PKK/YPG'ye karşı verilen mücadele, NATO tarafından desteklenmeyince ipler gerildi. "NATO'nun yeteri kadar siyasi destek vermediği" gerekçesiyle Türkiye, "Balık ülkeleri ve Polonya savunma planlarını" reddetti. Ankara'nın gücünü ortaya koyarak, "Avrupa'yı rehin aldığı" yorumları yapıyor. Almanya Şansölyesi Angela Merkel ve İspanya Başbakanı Jose Luis Zapatero, NATO bütünlüğünün önemine işaret ederek, "Türkiye'nin kazanılmasını, Ankara'ya yardım edilmesini" istedi. Bu arada NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Türkiye'nin reddettiği 'savunma planları' hakkında, "Tüm mütefikleri korumak için hem planımız, hem istediğimiz hem de kabiliyetimiz vardır" değerlendirmesinde bulundu.

hakkında, "Tüm mütefikleri korumak için hem planımız, hem istediğimiz hem de kabiliyetimiz vardır" değerlendirmesinde bulundu.

SAYFA 5 POLİTİKA

"Bizden asla vazgeçemezler"

▲ Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Türkiye'den vazgeçmeyeceklerini belirterek, "İkinci büyük orduya sahibiz. NATO...

Analiz

Sosyal Güvenlik Sistemi EYT yükünü kaldırmaz!

Son yıllarda, hatta son günlerde üzerinde en çok tartıştığımız konulardan biri "erken emeklilik", diğer bir söylemler EYT yani "emeklilikte yaşa takılanlar." Gelişmiş ülkeler için bile büyük problem olan erken emeklilik yükünü Sosyal Güvenlik Sistemimiz taşıyamaz.

PROF. DR. CEVDET YILMAZ

Önce şunu belirtelim ki her çalışın için belli bir çalışma süresinin ardından yorgun ve güçsüz düşen bedenini dinlendirilmesi tabii ki doğal bir haktır. İnsanlar çalıştıkları süreye ve ödedikleri prime bakılarak belli bir yaşa geldiklerinde, ya da göcsüz duruma düştüklerinde, belli bir ücret karşılığı elbette emekli olmak isterler. Çalışırken yapamadıklarını yapmak, ölmenden önce biraz dinlenmek ve sağlıklarını elverdiği ölçüde gezmek dolayım her çalışın hakkıdır. Buraya kadar tamam. (Bu arada Allah korusun, çalışın arasında kaza geçirenler, malülen emekli olanlar ve diğer mücbir sebeple çalışamaz durumda olanları ayrı tutuyoruz. Komumuz normal şartlarda gerçekleşen emeklilik ve süresi ile ilgili.)

Şimdi konu başlığında araya göre meseleyi ele alalım. Bir ülkede ölümlerin toplam yaş miktarının ölüm sayısına bölünmesi ile ortaya çıkan rakam "ortalama ömür" olarak tanımlanır. Misal; bir kişi 2 yaşında, diğer kişi 80 yaşında öldüyse 80+2: 82, 82/2: 41. Bu iki kişinin yaşadığı yerde ortalama ömür 41'dir. Bir ülkede 5 yaş altı nüfus yani "bebek ölümü" ne kadar çoksa ortalama ömür o kadar düşüktür. (Günümüzde bazı Afrika ülkelerinde ortalama ömrün 40 yaş civarı olması, oradakililer kırkıdan fazla yaşamadıkları için değil, bebek ölümleri çok yüksek olup ortalama ömürü aşağı çektiği içindir.)

Türkiye'de 1980 öncesi bebek ölüm oranları binde 150, buna bağlı olarak ortalama ömür de 55 yaş civarındaydı. 1980'lerden günümüze aşı kampanyaları, sağlık ve eğitim şartlarındaki iyileşmeler vb. faktörlerin etkisi ile bebek ölüm

oranları binde 10'lara kadar düşürülmüş, buna bağlı olarak da ortalama ömür 70 yaşın üzerine çıkmıştır.

"ORTALAMA YAŞAM BEKLENTİSİ"

Bir ülkede (bebek ölümünü hariç) ileri yaşta ölenlerin ortalama yaşı "ortalama yaşam beklentisi" (veya "doğuşta beklenen yaşam süresi") olarak tanımlanır. Misal; 3 kişiden biri 70, biri 76, biri de 80 yaşında ölsün. 67+75+86:228, 228/3:76. Böyle bir ülkede ortalama yaşam beklentisi 76 yaştır. Gelişmiş ülkelerde emeklilik yaşı işte bu "ortalama yaşam beklentisi"ne göre belirlenmektedir. Ortalama yaşam beklentisi 80'in üzerine çıktığı, arkadan da yeterli genç nüfus gelmediği için gelişmiş ülkelerde emeklilik yaşı 65'e çıkarılmıştır. İsviçre ve diğer bazı ülkelerde bugünlerde 70'e çıkarılması gündemdedir. Burada dikkat edilen husus "emekli olduktan sonra ortalama hayatta kalma / emekli maaşı alma / emeklilikten faydalanma süresi"dir. Şöyle ki, gelişmiş ülkelerden birinde insanlar ortalama 65 yaşında emekli oluyor, o ülkede ortalama yaşam beklentisi de 80'i buluyorsa emeklilikten sonraki yaşam süresi, yani emekli maaşı alma süresi

15 yıl olarak belirlenmektedir. Emeklilik yaşı 65, ortalama yaşam süresi 85 olduğunda emekli maaşı alacağı süre 15 yıldan 20 yıla çıkacağı ve bu durumda da sigorta / emeklilik sistemi üzerindeki baskı artacağından bu tür ülkelerde sigorta sistemi üzerindeki baskıyı azaltmak için emeklilik yaşı 70'e çıkarılarak aradaki emeklilik maaşı ödenecek yıl sayısı azaltılmaya çalışılmaktadır. (Meseleye sadece emekli maaşı alma süresi olarak bakmak ta yanlışdır. Bu süre uzadıkça, insanların daha da yaşlanmasıyla ortaya çıkan hastalıklara bağlı olarak sağlık sorunları artmakta, hastane ve ilaç masrafları çoğalmakta, belki emeklilik maaşının 3-5 katı gider sağlık harcamalarına ayrılmaktadır.) Gelişmiş ülkelerde emeklilik yaşamın 65'ten 70'e çıkarılma teşebbüslerinin arkasında yatan gerçek ortalama yaşam beklentisinin yükselmesi sonucu ortaya çıkan işte bu durumdur.

"1980 ÖNCESİNİN SİYASİ ŞARTLARINI DA GÖZ ARDI ETMEYELİM"

Türkiye'de ise geçmişte, özellikle 1980 öncesinde, ortalama ömür ile ortalama yaşam beklentisi karıştırılmış, ortalama ömre (55 yaş) göre emeklilik yaşı belirlenmiştir. Bu yanlış bilerek mi yapıldı, bilmeden mi yapıldı onu bilemiyoruz. Fakat o dönemin, yani 1980 öncesi'nin siyasi şartlarını da göz ardı etmeyelim. Yani; kalkınma durmuş, enflasyon uçmuş, işsizlik artmış (...) böyle bir ortamda süresini doldurmadan giden gelen koalisyon hükümetleri yeterli istihdam yaratamayınca milleti erken emekli edip, onların yerine mevcut işsizleri yerleştirilmesi çözüm olarak görülmüş olabilir. (Malum olduğu üzere, SSK'nın iflasıyla sonuçlanan

“

Sürdürülebilirlik sağlanmalı

Sonuç olarak Türkiye'de bebek ölümleri 1980'ler itibarıyla binde 150'lerden, 2018 yıl sonu itibarıyla binde 10'un altına (9,3'e) düşürülmüş, buna bağlı olarak ortalama ömür 70'i geçmiş, ortalama (doğuşta ümitlenen beklenen) yaşam süresi ise yine 2018 yıl sonu itibarıyla 78 yaş civarına ulaşmış, erkeklerde 75,3, kadınlarda 80,8 yaş olarak, günümüzde 80'lere dayanmıştır. Nüfustaki bu gelişmelere bağlı olarak, tıpkı gelişmiş ülkelerin yaptığı gibi, Türkiye'de emeklilik yaşının yükseltilmesi, çalışınlara sevimli gelmese de, onların ileride alacakları emekli maaşının garantiye alınması, hastalıklarında kendilerine harcanacak sağlık giderlerinin finansmanı ve hepisi birlikte Sosyal Güvenlik Sistemi'nin sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından bütçe doğru bir karardır. Aksi durumda, gelişmiş ülkeler için bile büyük problem olan böyle bir yükü, Sosyal Güvenlik sistemimizi taşıyamaz. Tabii ki emeklimize hayatlarımızın geri kalanını insanca devam ettirecek maaş ve sağlık imkânları verilerek şartıyla...

”

bu durum günümüzde iktidar ile muhalefet arasında cereyan eden siyasi malzeme konularından biridir.)

1980 öncesinde ortalama ömrün 55 yaş olduğu ülkemizde 35-40 yaşında emeklilik yadrganmamıştır. O dönemin eğitim sisteminden geçen, bugünün kelli fellü sendikacıları da Türkiye'de ortalama ömrü 55 olarak ezberlemişler, bir daha bu bilgilerine format atma gereği duymamış olacaktı ki, (ya da siyaset yaptıkları ve bundan rant elde ettikleri için) hala ortalama ömrü 55 olarak ele almakta, devletin kadınlarda 60, erkeklerde 65 yaş kararını, ödükten 5 yıl sonra emekli olacakları(!) iddiasıyla, meydanlarda boş tabutlar eşliğinde "Mezarda emekliliğe hayır" diyerek protesto etmektedirler.

